

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM
FOND K 45912

37 lk (lk 1-35, 1a, 1b)

Ed. Vilde nim. Tallinna Pedagoogiline
Instituut .

P e d a g o o g i k a k a t e e d e r

" PÄRNU LINNA TÛTARLASTE GÛMNAASIUMI
AJALUGU 1918 - 1940 "
kursused õõ.

Üliõpilane: Jaak Ilover
JT - 31

Juhendaja: Lembit Andresen

T a l l i n n 1968

S i s s e j u h a t u s .

Käesolev kursusetöö hõlmab ajajärku 1918 - 1940 Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi ajaloo ja on mõeldud osana ulatuslikumast uurimusest antud kooli kohta.

Töö tugineb ENSV Sotsialistliku Ülesehitustöö ja Suure Sotsialistliku Oktoobrirevolutsiooni Riikliku Arhiivi materjalidel.

Töös käsitletakse mitmesuguseid koolielu puudutavaid küsimusi, mis peaksid andma ülevaate kooli elust-olust antud perioodil.

Lisadena on kasutatud fotomaterjali kooli endise õpetaja Aleksander Loosme (end. Lossmann) erakogust.

1.	Teated Pärnu Linna Tatarlaste Keskkooli kohta. Uldised	1. 1
2.	Teated kooli õpetajate kohta	1. 5
3.	Uldiseid koolielu puudutavaid küsimusi	1. 10
4.	Kooli vormiriietus	1. 15
5.	Andmed kooli lõpetajate kohta	1. 16
6.	Teated õpilaste arvu ja rahvuse kohta	1. 19
7.	Tunniplaanidest	1. 26
8.	Lisad	1. 29

Teated Pärnu Linna Tütarlaste Keskkooli kohta.¹

I. Üldised.

1. Kooli täielik nimetus: "Pärnu Linna Tütarlaste keskkool"
(1918 - 1919 õppeaastal - "Pärnumaa Rahvahariduse Seltsi
Kõrgem Tütarlastekool").
2. Kooli õppekeel: eesti keel
3. Õppekursuse ulatus: keskkooli õppekavade järgi. Käesoleval
1919 - 1920 õppeaastal olid avatud I - VII klassid, s.o.
4.- 10. õppeaastani.
4. Aadress: Pärnu, Nikolai tän. 26.
5. Õppemaksu suurus poolaastas: käesoleval 1919 - 1920 õppeaastal
kõrgemates (V - VII) klassides 150 mk., alamates (I - IV)
klassides 125 marka poolaastas.
6. Kooli peab üleval Pärnu linnavalitsus.
7. Kooliga käsikäes töötab "Pärnu Linna Tütarlaste keskkooli
Abiandmise Selts"(registreeritud Pärnu - Viljandi Rahukogu
juures 22.dets.1919)
Seltsi töökava on: a) vaesemate õpilaste toetamine
(rahaline abi, õpevahendid, hommikueine, lõunasöögid),
b) kooli üldharidusliste ülesannete toetamine, (odavad
kontserdid, kirjandusöhtud, õpilaste tööde näitused, võimlemis-
pidud, õpereisud jne.) eelnimetatud otstarveteks on seni
Seltsi poolt välja antud üle 15.000 mk.
8. Kooli asutamise aeg : 1918 aastal.
9. Möödaläinud 1918 - 1919 õppeaastal töötas kool 7 keskkooli
ja 3 ettevalmistus klassiga. Paralleelklasse oli ainult 1
(III^D - ettevalmistusklass); klasside arv seega 11.
Käesoleval õppeaastal on koolil I - VII keskkooli kl.
(4 - 10 õppeaastad) nendest I - IV kl. paralleelidega,
~~kokku~~ 11 klassi.

¹ orka¹, f. 1108, nim. 4, s. - u. 224, 112

10. Koolil ei ole seni lõpuklasse olnud.

11. Tähtsamad teated kooli ajaloost.

Eesti Tütarlaste Keskkooli asutamine Pärnus, mis juba varemgi päegakorral olnud, sai tingimatuks tarviduseks suvel 1918 a. Sellekohase algatuse võttis enese peale Pärnumaa Rahva Hariduse Selts, kes lühikese aja jooksul kooli ülalpidamiseks tarvilised summad kogus ja muud eelkorraldused tegi. Kuna okupatsiooniga kooli valitsuselt kooli avamiseks luba ei saanud, viibis õppetöö algus novembri kuuni. Kool avati alles 9.nov.1918.a. Pärnu Eesti Kooli Seltsi ruumides ja töötas esialgu pealelõuneti. 1.XII.1918.a. asub kool praegustes ruumides, mis Saksa lütseumilt üle võeti.

Kooli tegevust juhtisid 1918 - 1919 õppeaastal:

a) õpetajate nõukogu ja b) hoolekogu koosseisest Pärnu Rahvahariduse Seltsi õpetajate ja lastevanemate esitajatest. Hoolekogu tegevuskonda kuulus kooli majapidamine ja järelevalve eelarve summade tarvitamise üle.

Kooli ülevalpidamise kühdest võtsid osa, peale Pärnu Rahvahariduse Seltsi; linnavalitsus, kes andis koolile tasuta tarvitamiseks kooli hoone ühes kütte, valgustuse ja korraspidamisega ja maakonnavalitsus, kelle poolt koolile 4000 mk. toetusraha määrati.

Pärnumaa Rahvahariduse Seltsi ettepanekul väeti kool 1.juulist 1919.a. linnavalitsuse poolt üle.

II. Teated kooli maa, ruumide, sisseseadete ja inventari üle.

12. Koolil on maad tarvitada: õueks ja mänguplatsiks 2717 ruutmeetrit; aiamaad koolijuhataja korteri juures 625 ruutmeetrit.

13. Maa ühes ehitustega on kreposti jaoskonnas Pärnu linna nime peale sissekirjutatud.

14. Maja on ehitatud 1902 aastal.

15. Ehitusmaterjal: telleskivi, katus plekiga kaetud.

16. Koolil on 12 klassituba, 1 joonistusklass, 2 saali.

Võimlemise tunnid on üle öue olevas linna võimlemissaalis, mis keskkoolidele ühiselt tarvitada.

17. Õhuruum: a) kõige suuremas klassitoas - 346 m^3
b) kõige vähemas klassitoas - 177 m^3
d) läbistikku igas klassitoas - 228 m^3
e) aktisaalis - 1400 m^3
g) väikeses saalis - 272 m^3

18. Akende valgustuspinna ja pörandapinna vahetkord:

a) kõige valgemas klassis - 0,26
b) kõige pimedamas klassis - 0,18
d) läbistikku igas klassis - 0,21

19. Kõrvalruumidest on õpilastel ja koolil tarvitada: avarad koridaorid, 2 raamatukogu tuba, loodusteadline kabinet, kantselei, õpetajate tuba.

20. Õpilaste üleriided hoitakse kooli vestibüülis.

21. Valgustus: elekter.

22. Koolimajas on aurukeskküte.

23. Õhupuhastus sünnib õhuakende ja seintesse ehitatud õhutorude kaudu.

24. Koolimajas on 4 köetavat väljaskäigukohta.

25. Koolimajas on 7- toaline koolijuhataja korter.

26. Majapidamise - ja kõrvalruumid koolijuhataja korteri juures: köök sahvriga, pööning, kelder pesuköögiga.

27. Koolimajas elavad veel kaks kooliteenijate perekonda.

28. Kooliteenijate tarvitada on alumisel korral (poolkeldris)
4 tuba.
29. Kooli kõrvalhooned: puukuur - lattidest raamseinaga
tsementkividest katusega suurus 16,60 x 6,00 x 2,40 m.
30. Koolil on veevärk: vett saadakse arteesiakaevust kooliöues
elektrimootoriga töötava pumba abil.
31. Koolil on praegu klassipinka : a) üheistmelisi - 5
b) kaheistmelisi - 112
d) neljaistmelisi - 31
e) viieistmelisi - 6
32. Muust koolimööblist on koolil:
a) 13 klassitahvlit
b) 13 klassilauda
d) 11 kateedrit
e) 6 klassikappi
g) 13 paberikorvi
h) 5 kaardialust
i) toolid õpetajatele jne.
33. Õpesisseseaded: raamatukogu (15 kapis) loodusteadline ja
füüsikaline kabinett (4 kapis) joonistusklass kipsi ja
keraamika koguga.
34. Õpetajate raamatukogus on raamatuid
a) eestikeelseid - 100 köidet
b) venekeelseid - 1179 "
d) saksakeelseid - 364 "
e) muukeelseid - 2 "
35. 1920.a. eelarves on õpevahendite ja raamatute muretsemiseks
assigneeritud 10.000 marka.

Teated kooli kohta 1.jaanuar 1931.a.¹

1. Kooli asukoht ja aadress : Pärnu, Vilmsi tän. 26
2. Praeguse laadi omandamise aeg: 1923.a.
3. Kooli aastapev: 9. november.
4. Koolimaja väärtus ligikaudne: Kr. 183867.
5. Õppejõudude arv 22, kooliteenijaid 2.

Teated kooli õpetajate kohta.

Kiri Pärnu linna koolivalitsusele.¹

Taienduseks oma 11.november 1920.a. nr. 22721 kirjale teatab Osakond (E.V.Haridusministeeriumi Kooliosakond), et Pärnu linna Tütarlaste reaalgümnaasiumi õppejõudest on registreeitud, arvates 1.augustist 1920.a.:

1. Johann Eschstamm - juhataja
2. Ida Sild - juhataja abi kohuste taitjaks.
3. Philipp Lorenzsonn ja Konstantin Schtesherbakov -
- õpetajateks.
4. Elisabeth Arn, Silvia Haas, August Hanssmidt, Georg Jürvetson, Emma Kahho, Johannes Laas, Marta Kivvi
Marta Kosenkranius, Georg Köösel, Aleksander Lossmann,
Alma Mann, Marta Meyer, Oskar Mälk, Ilse Normann,
Jaan Port, Vera Prants, Hilda Raekson, Jüri Riis, Dimitri
Suigusaar ja Nikolai Troitski - õpetajate kohuste täit-
jateks.
5. Marie Korhonen - ajutiseks õpetaja kohuste taitjaks.

1 ORKA, f. 1108, nim. 4, s. -ü. 274, lk. 12

2 ORKA, f. 1108, nim. 4, s. -ü. 274, lk. 12

7. okt oober 1921.a. kirjast Pärnu Linna Haridusosakonna Juhatajale saame teada muudatuse kohta õpetajate koosseisus.

Opetajateks on võetud :

1. Vellamo, Nuth

2. August Rööp

3. Hans Rööp

4. Helene Tuksam

5. Johannes Öunap.

Ja ühtlasi ametist lanti registreerida 1.augustist

1. Alma Mann

2. August Hansmidt

3. Jüri Riis

4. Veera Prants-Kuprianovitš¹

Pärnu Linna Koolivalitsus oma 10.augusti 1920.a. kirjas Haridusministeeriumi Kooliosakonnale palub linna Tütarlaste Realgümnaasiumi juhatajaks endist linna keskkooli õpetajat Georg Georgi pg. Kõöselit registreerida 1.augustist s.a. arvates.²

Endine koolijuhataja Johann Eschtamm oli lõpetanud Pärnu Linna Meesgümnaasiumi 1909 aastal ja 1914 aastal lõpetanud Moskva Ülikooli Ajaloo- keeleteadlise teaduskonna Germaani filoloogis osakonna, millekohane diplom väljaantud Moskva õpperingkonna valitsusest 8.märtsil 1917.a. nr.8739. Võis õpetada eesti, saksa ja vene keeles. Ranvusest eestlane. Pärnu Linna Tütarlaste Realgümnaasiumi juhatajana töötas 13.aug. 1918.a. - 1.aug. 1922.a.³

1.august 1922.a. lahkus Pärnu Linna Tütarlaste Realgümnaasiumi rida õpetajaid:

1. Georg Jürvetson, põhjus: tundide koondamine ühele määralisele õpetajale.

1 ORKA, f.1108,nim.4, s.-u.280, l.10

2 ORKA, f.1108,nim.4, s.-u.280, l.80

3 ORKA, f.1108,nim.4, s.-u.280, l.94

2. Leopold Kampmann, põhjus: omal palvel.
3. Marta Kossnkranius, põhjus: tundide koondamine ühele opetajale.
4. Olga Schajevskaja, põhjus: linna IX algkooli opetajaks valitud.
5. August Rööp, põhjus: tundide koondamine.¹

1.augustis 1925.a. palus Pärnu Linna koolivalitsus Tütarlaste Gümnaasiumi uuteks õppejõududeks registreerida:

1. Ella Kaim sünd.22.dets.1901 .a. - Majapidamist.
2. Martha Sutt sünd.8.I.1900.a. - Praktilise lasteaia töö alal.
3. August Tannebaum sünd.6,II.1900- Kodanikuteadust,

ja edasi registreerida 1925 - 1926 õppeaastaks järgmised

õpetajad: 1. Hedvig Aun

2. Silvia Haas

õpetaja kohustetaitjaks.

3. Marta Kivi

4. Lydia Pullissaar

5. Gustav Mälk

6. Harry Nuth

7. Hans Rööp

8. Harriet Stamm

õpetajateks.

9. Alla Tamm

10. Arthur Thacker

11. Nesse Katzin ²

19. augustil 1926.a. registreeriti Pärnu Linna Tütarlaste Güm.

inglise keele opetajaks Ilse Estam, endine opetaja Arthur

Thacker lahkus omal soovil. Estam, Ilse Helene, Karli tr.

sünd. 29.VII.1894.a. rahvuselt balti sakslane.³

Pärnu Linna Tütarlaste Güm. majapidamise opetaja kohustetaitjaks registreeriti 10.sept. 1926.a. Alide Gustavson sünd.

23.VII.1903.a. - eestlane.⁴

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, l.82
 2 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, l. 302
 3 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, l.388
 4 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, l.392

Oma kirjas Pärnu Linna Koolivalitsus palus registreerida Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi õpetajaks alates 1.VIII.1931.a. õppejõud Pauline Vreinth al. 18.I.1895.a. õpetab inimese anatoomiat, tervishoidu ja lastehoidu.¹

Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi tunniandjaks registreeriti ka Peeter Laja, sünd. 13.XII.1897.a. lõpetanud 1927.a. Tallinna Konservatooriumi.²

Tööjaotus P.L.T.G. õppejõudu de vahel 1932/1933 õppeaastal oli järgmine:

1. Georg Kõösel	- ajalugu kodaniku ja majandustead. mõtteteadus	11 tundi.	
2. Arn Elisabeth	- saksa keel	17	"
3. Aschkevits, Elsa	- saksa keel	10	"
4. Aun, Hedvig	- kehakasvatus	14	"
5. Goebel, Konrad	- ladina keel	10	"
6. Huik, Virve	- eesti keel	18	"
7. Juul, Oskar	- usuõpetus	14	"
8. Kaho, Emma	- ajalugu	15	"
9. Katzin, Nesse	- inglise keel	22	"
10. Kõdar, Marie	- käsitöö	9	"
11. Laja Peeter	- koorilaulmine	4	"
12. Lossmann, Aleks.	- matemaatika	21	"
13. Minkelson, Mihkel	- füüsika kosmograafia	10	"
14. Mälk, Gustav	- maateadus	8	"
15. Sardo, Helmi	- eesti keel	9	"
16. Scerbakoff, Alide	- majapidamine	5	"
17. Scerbakoff, Konstantin	- joonistamine joonestamine	6	"
18. Sutt, Marta	- prak.töö laste- aias.	1	"
19. Viik, Martin	- usuõpetus	4	"

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.288, l.242

2 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.288, l.251-252

20. Vreinthal, Marie - tervishoid 1. tund
21. Öunap, Johannes - loodusteadus
keemia 13 tundi.

1932/1933 õppeaastal kinnitatud tunnikavast võib näha, et sel
õppeaastal oli kokku tunde ettenäha 222 tundi.¹
Samal õppeaastal valiti kalsside juhatajateks:

- I kl. H. Sardo
II kl. E. Aru
II^akl. H. Aun
III kl. E. Kaho
IV kl. A. Lossmann
vh kl. V. Huik
vm kl. N. Katzin²

Seoses Gümnaasiumi jaotamisega kolme erinevasse järku
palus Pärnu Linna Koolivalitsus oma kirjas Haridusministeeriumi
Koolivalitsusele 29.VII.1937.a. nr. 311 määrata Pärnu II Progümn.
Pärnu II Realkooli ja Pärnu II Gümnaasiumi ühiseks juhatajaks
- direktoriks Georg Kõöseli ja samade koolide ühiseks juhataja
abiks - inspektrissiks Emma Kaho, arvates 1.VIII.1937.a.³
Härja Riigihoidja 8.X.1937.a. nr. 84 otsusega kinnitati Georg
Kõösel P. II G. direktoriks.⁴

Pärnu Linna Koolivalitsuse kiri Haridusministeeriumi Kooli-
osakonnale õpetaja Eha Ruveni määramise kohta õpetajaameti
kandidaatiks 1.VIII.1938.a. kuni praktika aja lõpuni. Eha Ruven
sund. 4.V.1910.a. lõpetas Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteadus-
konna loodusteaduste alal cum laude 1937.a.⁵

-
- 1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u. 295, 1.31
2 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u. 295, 1.32
3 ORKA, f.1108, nim.4, s.-ü. 288, 1.220
4 ORKA, f.1108, nim.4, s.-ü. 288, 1.255
5 ORKA, f.1108, nim.4, s.-ü. 295 l. 309 - 311

Üldiseid koolielu puudutavaid küsimusi.

Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi teateraamatust võib lugeda kooli korra kohta järgmist:

1. Riided ja jalanõud olgu tingimata korras ja puhas.
2. Õpilased ilmuvad kooli vormiriides . Riided ja jalanõud olgu tingimata korras ja puhas. Kooliruumid hoitagu äärmiselt puhtad.
3. Õpilase välimus olgu lihtne ja puhas. Juuksed olgu kammitud korralikult, lihtsalt ja siledalt. Igasugused juuste kähardamised, lokkimised ja koondamised otsale, kõrvule ja kõrvade ette, mis tundub edevusena, on täiesti keelatud. Ehteasjade kandmine juuseis, kõrvus, sõrmis ja üldse õpilase juures on keelatud samal põhjusel.
4. Õpilane peab ilmuma kooli kõigi tarvilike õppeabinõudega.
5. Lahkuda koolist õppetöö ajal võib õpilane ainult koolijuhatusel või klassivanema loaga.¹

Nagu arhiivi materjalidest nähtub, real juhtumeil õpilased ja nende vanemad motiveerisid eksameile mitteilmumist ebaobjektiivselt. Et tuua selgust nimetatud küsimused, saatis Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi juhataja järelepärimise E.V. Haridusministeeriumile Koolivalitsusele, millekohases vastuses (kiri nr.3255) oli öeldud; 1. õpilasele kes tarvilikul või mõnel muul arvestataval põhjusel ei ole ilmunud eksamile, ei saa ilma eksamita viia üle järgmisse klassi vaid temale tuleb eksam määrata sügisel. Edasijõudmises nõrku õpilasi või õppenõukogu sellisel juhul jätta ka teiseks aastaks. Viimasel kombel on õppenõukogul õigus talitada ka sel juhul, kui õpilane ei ole ilmunud eksamile lubamatul ja mittevastuvõetaval põhjusel.

¹ ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, l.330-332

. Seoses Gümnaasiumi jaotamisega kolme erinevasse järku tekkis vajadus korrigeerida õppeprogramme; Osaliselt gümnaasiumis tehti järgnevaid muudatusi:

Gümnaasiumi I klassis on tungivalt vaja tõsta ajaloo tundide arvu nädalas 1 tunni võrra s.o. 2-lt kolmele, sest gümnaasiumi ajaloo kursus erineb mitmeti keskkooli kursusest nii sisult kui käsituslaadilt. Keskkoolis, arvestades õpilaste vanust ja arenemisastet, kõrvutades peamiselt sündmuste ajalugu, reaalkoolis üldisemalt, progümnaasiumis muidugi ulatuslikumalt, kuid ajaloo õpetamise tähtsamat ülesannet - sotsioloogilise ja kultuurilise elu nähete arenemiskäigu vaatlemist - selles eas ei käsitleta. Seepärast tulebki gümnaasiumis, toetudes muidugi keskkoolis omandatud konkreetsele materjalile, ajalugu käsitleda sotsioloogia seisukohalt. Selleks tuleb ajaloo ainetikku käsitleda, kasutades allikmaterjali käsitlemist ja referaadi meetodit, milleks aga aastas kulub 15 kuni 18 tundi. Kui õppeaasta kestusele arvestada 39 - 40 õppenädalat, siis 2 nädalatunni puhul peaks aastas olema 78 - 80 tundi. Kuid neist tuleb maha arvata 10 - 12 tundi s.o. mitmesuguste nädalate, päevade, pühade, aktuste ja maikuus eksamite eel õpilaste vabastamise puhul õppetööst kaotsiminevaid tunde. Seega jääb $80 - 12 = 68$ tundi. Sellest arvust tuleks õppemeetodi kohaselt referaatideks maha arvata vähemalt 18 tundi kirjalikeks kontrollitöödeks 4 ja kordusteks 4 tundi. Kokku 26 tundi. Seega jääks $68 - 26 = 42$ tundi, millest ei piisa ulatusliku aine läbitöötamiseks. Neil kaalutlusil tuleks tundide arvu tõsta 1 tunni võrra nädalas.¹

1 ORKA, f.1108, nim.4,s.-ü. 295 l. 273 - 274

29. jaanuari 1924.a. kirjas nr. 39 kirjutas Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi Juhataja G. Kõösel Haridusministeeriumi Kooliosakonnale, et õppenõukogu tervitab Haridusministeeriumi tahtmist nõuda keskkooli lõpetajailt vähemalt ühe võõrkeeles põhjalikumad mõistmist. Nõukogu on siiski arvamisel, et Haridusministeeriumi nõudmist on võimatu teostada praegustes oludes. Silmaspidades millise ettevalmistusega võõrkeeles algkooli lõpetajad keskkooli tulid ning osaliselt praegugi tulevad. Igasugused võõrkeeles teadmiste tasapinna tõstmiseks väljaspool õppetunde tarvitusele võtta mõeldavad erilised lisaabinõud, nagu harjutused kõnelemise praktikas, õpilasvahelised kirjandusnaite, - ja laulu õhtud, kui ka mitmesugused muud praktiseerivad abinõud, kui sunduslik kõnelemine vahetundidel ning õpilaste paigutamine paremaisse võõrkeelt rääkivaisse peredesse kostile jne., pole kuigi otstarbekas praegustes oludes. Kurva nähtusena praeguses keskkoolis tundub üks tõsiasi - õpilane on liig koormatud õppetööga, tal pole aega puhkuseks ega mõistlikuks meelelahutuseks. Et keskmiste annetega korralikul õpilasel uskumata vähe aega üle jääb lugemiseks ning seega enesearendamiseks, on üheks väga kaalukaks põhjuseks, miks ta kõigi oma teadmiste hulga juures oma arenemise sügavuselt ja põhjalikkuselt veel soovida jätab. Seepärast tunduvad igasugused erilised lisatööd, olgu mis tahes kujul, seevõrd koormavatena, et küsitavaks jääb, mis % nende tulemusena osutub - kasu või kahju.

Ei või ka tahendamata jätta, et ühe aine põhjalikumaks õppimiseks tarvitusele võetavad lisatööd tulevad korraldada teiste ainete kulul. Praeguse kasvatusteaduse seisukohalt ei saa ka vastuvõetavaks pidada juba kord nimetatud abinõu - nõuda õpilasilt, et nad vahetundidel eneste keskel kõneleksid võõrkeeles, nagu seda väga laialt praktiseerti väismaal, eriti ka Venemaal;

õpilase indiviidi kui ka õpilaskonna vaba arengu seisukohalt tundub see võte vähemalt ebapedagoogiline.¹

Kooliosakond teatas 25.VIII.1938.a. nr. 396 - a kirjaga et Pärnu II Gümnaasiumi, II progümnaasiumi ja II reaalkooli pitsatid on esitatud j kujul kinnitatud.²

Haridusministri ettepanekul 16.IX.1926.a. nr. 228ol arvati Pärnu Linna avalik Tütarlaste Gümnaasium avalikkude keskkoolide võrku ühe humanitaar- ja ühe majapidamisharuga, kokku 10 klassiga³

Kolmekümnendatel aastatel toimus rida vaidlusi kooli õppekavade üle. Ühes sellekohases teates Pärnu Koolivalitsusele teatab E.V. Hariduse- ja Sotsiaalministeerium, et kooli tunnikava on kinnitatud tingimusel (1931/32), et järgmisel poolaastal kolmandas klassis enam ei oleks valitavaid aineid ja et nüüd kolmandas klassis algatavat majapidamist õpetataks järgmisel aastal 4 (ja siis 5) klassis samuti kahe esimese klassi tundide vähendamise teel.³₄

Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasium omas sõprussidemeid Soome noortega, mille kohta annab tunnistust sellekohane taotlus Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumile. Ettevalmistuste käigus peeti rida reheraast - ja kõneõhtuid, muretseti sellekohast kirjandust ja peeti läbirääkimisi vastavate soome asutistega.⁴₅

Et saada kooli majanduselust teatud ülevaadet, toon Pärnu Linna Tütarlaste Keskkooli 1920 aasta eelarve. Järgnevatel aastatel kooli eelarves olulisi muudatusi ei toimunud.

1 ORKA , f.1108, nim.4,s.-ü. 280,l. 195

2 ORKA, f. 1108, nim.4,s.-ü. 295,l. 292

3 ORKA, f. 1108, nim.4, s.-u.280, l.383

4 ORKA, f. 1108, nim.4, s.-ü.288,l.239

5 ORKA, f. 1108, nim.4, s.-ü.288,l.167

Märkus: Belarve, mis käesoleva aasta (1920) algul kokku-
seatud ja linnavolikogu poolt vastuvõetud, ei vasta
enam praegusele kulude, eriti palkade tõusule.

T u l u d : Mk.

Õppemaksust	86475
Riigivalitsule õpetajate palkadest	178700
Pärnu linna- maakonna valitsusele	117935

Kokku Mk. 383110

K u l u d :

	Mk.
I. Koolijuhatus palkadeks	31830
Õpetajate palkadeks	166300
Raamatukoguhoidja palgaks	8580
Asjaajaja plagaks	
Kooliteenijate palkadeks	11700
II. Õppevahendite ja raamatukogu täienduseks ...	10000
Kantselei kuludeks	4000
Mitmesugusteks kuludeks ja kanjudeks	3000
III. Õppereiside korraldamiseks	3000
Spordi edendamiseks	3000
Arstlise abi andmiseks	2000
Vaesematele opilastele toetusrahaks	3000
Õppemaksust vabastamiseks	10 000
IV. Koolihoone kütmiseks	84 000
Elektrivoolu eest	6000
Remondi kuludeks	5000
Asseniseatsiooni kuludeks	500
V. Koolihoone vananemise arvelt, 2 %	16 000
Inventari vananemise arvelt, 10%	14 000

Kokku: Mk. 383110 ¹

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.274, l.25

Eesti Vabariigi Valitsuse otsusega 15.X. 1937.a.mr.333^a
kinnitati õppemaks Pärnu II Gümnaasiumis 60 krooni aastas.

Õppemaksust vabastatavate kehvemate andekate õpilaste %

alammääraks kinnitati 15 %.

Vabariigi Valitsuse otsusega 1.juunist 1939.a.(protokoll 44 p.III)
kinnitati aastane õppemaks Pärnu II progüm. ja reaalkoolis 70 kr.
Pärnu II Gümnaasiumis 80 krooni. 2/

K o o l i v o r m .

1923 aastal Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi pedagoogilise
nõukogu ja lastevanemate ettepanekul võeti vastu uued vormi-
riide ja vormimütsi kavandid riietamise lihtsustamise eesmärgil.

1. Müts - üldvorm: mustast velvetist ; kolme ovaalja ühe terava
allapoole poordud nurgaga; kolme sm. laiune kõva äär;
kaunistuseks ülemisel äärel eesti värvides nõör ning
terava nurga küljes rippuv eesti värvides tutt; sama
nurga küljes valgest vask plekist kooli initsiaalid
- P!L.T.G. Talvel pannakse mütsisse lahtine vateeritud
põhi.

Suvivorm: valgest ripsist, samasugune muster, kui
üldvormil, ainult paelata, tutita ja initsiaalideta.

2. Tööpõll: sinisest bjässist. Lõige: pihale ömmeldud kroogitult
riie, kolme laiune, kahe taskuga vööga, väikese kaela-
väljalõikega, pikkade käistega, tagant nõõpidega kinni-
pandav.

3. Kleit - Pruunist riidest. Lõige 2,5 laiune, ülevalt allatulevate
voltidega, pikkade käistega, väikese kaela väljalõikega.

Kleidi kaunistuseks valge krae. 3/

1 ORKA, f.1108, ni m. 4, s.-ü. 288, l.255

2 ORKA? f.1108, nim.4, s.-u.295, l.295

3 ORKA, f.1108, nim.3, s.-u.551, l.145

A n d m e d K o o l i l ö p e t a j t e k o h t a .

- 1 9 2 3 aastal lõpetas kooli 28 õpilast.
- 1 9 2 4 aastal lõpetas Pärnu Linna Tütarlaste Güm. reaalkooli 24 õpilast.
Humanitaarkooli 20 õpilast.
- 1 9 2 5 aastal lõpetas Pärnu Linna Tütarlaste Güm.
reaalkooli 18 õpilast
humanitaarkooli 22 õpilast.
- 1 9 2 6 aastal lõpetas Pärnu Linna Tütarlaste Güm.
humanitaarkooli 19 õpilast
majapidamiskooli 19 õpilast.¹
- 1927 aastal lõpetas Pärnu Linna Tütarlaste Güm.
humanitaarkooli 28 õpilast
majapidamiskooli 10 õpilast.
- 1 9 2 8 aastal lõpetajad
humanitaarkooli 23 õpilast
majapidamiskooli 15 "
- 1 9 2 9 aasta lõpetajad
humanitaarkooli 27 õpilast
majapidamiskooli 19 "
- 1 9 3 0 aasta lõpetajad
humanitaarkooli 24 õpilast
majapidamiskooli 17 "
- 1 9 3 1 aasta lõpetajad
humanitaarkooli 16 õpilast
majapidamiskooli 17 " 1/

¹ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, 123, 124, 125, 126, 297, 372,
-ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.288, 1.17, 90 - 92, 134, 230.

Pärnu Linna Tütarlaste Reaalgümnaasiumi

1921 aasta lõpetajate nimekiri I lend.

Haridusministeeriumi Koolikohustuse seadusega vabastati Pärnu

I ja II Gümnaasiumi, progümnaasiumi ja realkooli

ja Mart Kooritsa kohalt arvates 1.VIII.1940.a.

Aidas Elia, Juri tr. sün. 9.okt.1902	Mis ajast mis ajani õppis.
Hansschmidt Anna Matsi tr. 4.juuni 1898	7.jaan.1919
Holberg Hilda Jaani tr. 3.aug.1901	4.juuni 1918
Indas Tamara Aleksandri tr. 29.nov.1904	9. nov. 1918
Johanson Marie Jaani tr. 29.märts 1894	- " -
Joost Marie Jaani tr, 5.apr. 1900	- " -
Kedak, Johanna Juri tr. 28.aug.1901	- " -
Kirch, Herta Minkli tr. 3.veebr. 1901	- " -
Kull, Hilda Johanni tr. 7. juuni 1900	18.sept.1920
Kurm, Alma Peetri tr. 18. mai 1901	19.nov. 1918
Laas, Ailde Johanni tr. 3.aug. 1900	9.nov. 1918
Martinson, Hilda Davidi t 20.juuni 1901	13.sept.1919
Martinson, Selma Juri tr. 3.märts 1901	9. nov.1918
Martson, Elise Andrese tr. 24. veebr.1901	22.märts 1920
Ollini, Jutta, Mikhkli tr 21. nov. 1903	9. nov. 1918
Raumer, Auguste Kristjani tr. 14.mai 1902	- " -
Pingerfeld Elsa Karli tr 16.nov.1899	- " -
Sakson Marta Karli tr. 17.juuni 1900	- " -
Soolo , Anna Peetri tr. 15.veebr 1902	- " -
Sonntak, Amanda Kristjani tr. 20.juuni 1901	- " -
Soots , Amalie Hansu tr. 19.mai 1899	- " -

1/

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.280, 1.5

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.295, 1.422

Pärast Nõukogude võimu kehtestamist Eestis viidi ka koolielus läbi rida muudatusi. Näiteks 19.VIII.1940.a.

Haridusministeeriumi Kooliosakonna seadusega vabastati Pärnu I ja II Gümnaasiumi, progümnaasiumi ja realkooli usuõpetuse õpetaja Mart Moorats kohalt arvates 1.VIII.1940.a.¹

K l a s s	Eestlased	Venelased	Kokku
1 ettevalmistus klass	30	-	30
2 " "	42	-	42
3 " "	43	-	43
3-b " "	43	-	43
I põhiklass	43	1	44
II " "	47	-	47
III " "	43	1	44
IV " "	47	1	48
V " "	22	-	22
VI " "	35	2	37
VII " "	16	3	19
K o k k u :	411	5	416

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u. 274, l. 29 - 30

1 ORKA, f.1108, nim.4, s.-u.295, l.422

T e a t e d õpilaste arvu ja rahvuse kohta
Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumis.

Õpilaste arv 1918 - 1919 õppeaastal.

K l a s s		Eestlasi	Venelasi	Kokku
1	ettevalmistus klass	30	-	30
2	- " -	42	-	42
3-	- 2 -	43	-	43
3-b	- " -	43	-	43
I	põhiklass	43	1	44
II	" " -	47	-	47
III	- " -	43	1	44
IV	- " -	47	1	48
V	- " -	22	-	22
VI	- " -	35	2	37
VII	- " -	16	3	19
K o k k u :		411	8	419

2. Opilaste arv 1919 - 1920 oppeaastal.

Klass.	Eestlasi	Muulasi	Kokku.
I-a klass	30	-	30
I-b "	31	-	31
II-a "	28	-	28
II-b "	30	-	30
III-a "	29	-	29
III-b "	26	-	26
IV-a "	28	-	28
IV-b "	26	-	26
V "	39	-	39
VI "	21	-	21
VII "	33	-	33
Kokku :	321	-	321

1 ORKA, f.1108, nim. 4,s.-ü. 274, l.30

1 ORKA, f. 1108, nim. 4, s.-ü. 280, l.30

2 ORKA, f. 1108, nim. 4, s.-ü. 280, l.30

3. Opilaste arv 1922 - 1923 õppeaastal.

=====		
K l a s s	Eestlasi	
VI klass	40	
VII	95	Muust rahvusest
VIII	80	õpilasi ei ole
IX	55	
X	57	
XI	34	
Kokku :		1
	361	

4. Opilaste arv 1923 - 1924 õppeaastal.

Koolis on	Keskkooli klassid (7 - 11 ö-a.					Kokku
	I	II	III	IV	V	
tütarlapsi	102	92	51	50	47	342
b klasse	3	3	7			12 ^{2/}

1 ORKA, f. llo8, nim. 4, s.-ü. 280, 1.123

2 ORKA, f. llo8, nim. 4, s.-ü. 280, 1.260

5. Õpilaste arv 1928 aastal.^I

Õ p i l a s t e a r v									
Osakond ja oppeharud	V/5	VI/6	I/7	II/8	III/9	IV/10	V/11	VI/12	Kokku
Algm.klassid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keskk.aiamates			81	57	-	-	-	-	138
Keskk. humanit. harud	-	-	-	-	25	28	26	-	79
Keskk. majapidam. haru.	-	-	-	-	25	19	14	-	58
K o k k u :			81	57	50	47	40	-	275 ^{1/}

I ORKA, f. II08, nim.4 , s.-ü.295, l. 37

6. Opilaste arv 1929 aastal.^I

=====								
Ö p i l a s t e a r v .								
Osakond ja õppeharud.	V/5	VI/6	I/7	II/8	III/9	IV/10	V/11	VI/12 Kokku.
Keskkooli alamates kl.	91	63	-	-	-	-	-	154
Keskk.humanit. haru	-	-	28	27	28	-	-	83
Keskk.majapidam. haru	-	-	30	18	20	-	-	68
K o k k u :	91	63	58	45	48	-	-	375

IOEKA, f.II08, nim. 4, s.-ü. 288, l.169

132

8

I ORKA ,f.II08, nim.4, s.-ü.288, l.I32

7. Opilaste ning klasside arv 1930.a.^I

O p i l a s t e a r v .								
Osakond ja õppeharud.	V/5	VI/6	I/7	II/8	III/9	IV/10	V/11	Kokku
Keskkooli alamates kl.	-	-	79	62	-	-	-	141
Keskk.humanit. haru	-	-	-	-	28	23	24	75
Keskk.majapidam. haru	-	-	-	-	27	26	18	71
K o k k u :	-	-	79	62	55	49	42	287

IORKA, f.II08, nim. 4, s.-ü. 288, l.I69

I O R K A, f. I I 0 8, n i m. 4, s. - ü. 2 8 8, l. I 6 9

Pärnu Linna Tütarlaste Gümnaasiumi tunnikava

1931/32 õppeaastal^I

Õppeained	I	I	II	II	M III	H IV	C2 M IV	H V	C2 M V	Kokku.
eesti keel	5	5	4	4	4	4	3	4	3	36
matematika	4	4	4	4	3	2	2	2	2	27
loodusteadus ühes tervishoiuga	3	3	3	3	4	4	5	2	3	30
Maateadus ja kosmograafia	2	2	2	2	2	-	-	1	1	12
Ajalugu	2	2	2	2	2	3	2	3	2	20
kodaniku-ja majandustead.	-	-	-	-	-	-	2	2	2	4
a) mõtteteaduse eelkursus ühes hingetead. ja eetikaga	-	-	-	-	-	2	2	2	-	
b) mõtte- ja kasvatusteadus ühes kasvatus praktikaga	-	-	-	-	-	-	2	-	3	9
saksa keel	5	5	4	4	4	4	3	3	3	35
a) inglisi keel -I rühm	-	-	4	4	3	4	3	4	3	25
b) muusika, joonistam. ja lastemängude opet. II r.									3	3
a) ladina keel i rühm	-	-	-	-	4	3	-	3	-	10
b) majapidam.öp. ja käsitöö II r.	-	-	-	-	4					4
joonistamine ja joonestamine	2	2	2	2	-	-	1	-	-	9
kehakasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
majapidamisõpetus	-	-	-	-	-	-	4	-	3	7
käsitöö	1	1	1	1	1	1	2	1	2	11
usuõpetus	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
laulmine (koorilaul)		2					2			4
K o k k u :	30	30	32	32	33	33	33	33	33	282

IORKA, f.II08, nim.4, s.-ü. 288, l.238

Pärnu II Reaalkool, Pärnu II Progumn., Pärnu II Gümnaasium ja
Gümnaasiumi (1922.a.) tunnikava eelnõu 1937/38 õppeaastal. I

Õppeained.	Reaalkool			Progümnaasium					1922	1934
	I	II	III	I	II	III	IIIa	IV	güm. V	güm. I
		end.IV	end.V							
eesti keel	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4
inglise keel ivk.	5	5	4	5	5	4	4	3	3	4
saksa keel II vk.	2+2	2+2	3+3	-	-	4	4	4	4	3+1
ajalugu	2	2	3+1	2	2	2	2	2	3	3+1
matemaatika	5	5	4	4	4	4	4	4	2	3
Loodusteadus	2	2	1+1	2	2	2	2	1	-	1
tervishoid	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
Fuusika	-	2	3+1	-	-	-	-	2	2	2
keemia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
maateadus	2	2	1+1	2	2	2	2	2	-	-
joonistamine.....	2	2	2	2	2	2	2	2	-	-
käsitöö	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2
võimlemine	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
laulmine	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
usuõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
ladina keel	-	-	-	-	-	-	-	-	3	4
kodanikuteadus ...	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
folosoofia	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
kosmofraafia	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
K o k k u :	30	32	33	29	29	31	31	31	32	32

IMORKA, f.II08, nim. 4, s.-ü. 295, l.235

Pärnu II Reaalkool, Pärnu II Progymn., Pärnu II Gümnaasium ja
Gümnaasiumi tunnikava 1938 / 39 õppeaastal. ^I

Õppeained	Reaalkool			Progümnaasium					Gümnaasium		
	I	II	III	I	II	III	IIIa	IV	V	humanit.	haru
Eesti keel	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4
Inglise keel I vk.	6	4	5	5	5	4	3	3	3	4	4
Saksa keel II vk.	3	3	3	-	-	3	3	3	3	3	3
Ladina keel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	5
Ajalugu ja kod.teadus	2	2	3	2	2	2	2	2	3	3	3
Kod. ja maj.teadus...	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Filosoofia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Matemaatika	4	4	4	5	4	5	4	4	4	3	2
Loodusteadus	2	2	1	3	2	2	-	-	1	1	-
Tervishoid	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	1
Füüsika	-	2	2	-	-	-	2	2	2	2	2
Keemia	-	2	2	-	-	-	2	2	2	1	-
Maateadus	2	2	2	-	2	2	2	2	1	-	-
Kosmograafia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Joonistamine joonest.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	-	-
Käsitöö	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	2
võimlemine	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Laulmine	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
K o k k u	32	32	33	29	29	31	31	31	32	32	32

Pilt. 1. 1931. a. lõpetajad.
Esireas istuvad õppejõud vasakult
paremale:

1. Peeter Laja
2. Arthur Thacker
3. juhataja Georg Kõösel
4. Gustav Mälik
5. Aleks. Lossmann

Pilt. 2. Grupp gümnaasiste III humanitaarharu
klassist 1930. a. gümnaasiumi
võimlemise riietuses.

Pilt 3. Pärnu Linna Tütarlaste
Güm. vormirüüetus.
(Ehkursioon Kuressaande 1927.a)

Pilt. 4. I klass 1928. a. koos klassijuhataja
Gustav Mäliqä.

Pilt. 5. 1930. a. jõulud. Koskel õpetaja
Hedvig Aun.

Pilt. 6. 1926. a. Keskel usuõpetuse
õpetaja Martin Viik.

Pilt. 7. Klassi III h 1929/31 õ.-a koosseis.
Keskel kooli maateaduse õpetaja
Gustav Mälik.